

Moj dnevnik slušanja

UVOD

Aktivnost **slušanja** u procesu učenja i poučavanja izvodi se, potiče i prati na tri jednako važne i komplementarne razine:

- **doživljajna razina** je usmjerena na izražavanje emocija i iskazivanje preferencija te stavova učenika o konkretnom glazbenom djelu. Didaktičko-metodičko djelovanje učitelja, pri tome, treba anticipirati primarna glazbena iskustva iz učeničkoga okruženja te ih kombinirati s onima iz razrednoga, autentičnog i virtualnog okruženja. Uvid i praćenje učenikovih iskustava kroz pripremljen dnevnik slušanja učitelju će pružiti nužne spoznaje o načinu na koji učenik doživljava glazbu. Pažljivim didaktičko-metodičkim djelovanjem u ozračju otvorenosti i tolerancije, učitelj bi postupno trebao pripremiti i poticati učenike na iskazivanje utemeljenoga stava o svim (dakle manje poznatim, ali i manje omiljenim) pojavnim oblicima glazbe. Da bi učenik utemeljeno vrednovao glazbu mora ovladati spoznajnom, ali i funkcionalnom razinom slušanja glazbe.
- **Spoznajna razina** odnosi se na učenikovo razumijevanje glazbenih sastavnica u kontekstu konkretnoga umjetničkog djela, a u višim ciklusima obrazovanja i glazbenih vrsta i glazbenih stilova.
- **Funkcionalna razina** slušanja podrazumijeva koncentrirano samostalno upravljanje procesom slušanja, neovisno o okruženju, s ciljem otkrivanja glazbenih značajki u nepoznatim glazbenim djelima.

Jednoobrazni uvriježeni dnevnik slušanja u našoj metodičkoj praksi, s najviše zastupljenim tzv. memorijskim pitanjima, isključivo je bio usmjeren na kratkoročno pamćenje učenika, konkretno na prisjećanje bibliografskih podataka o skladbama i skladateljima. Gotovo u potpunosti se zanemarivalo poticanje viših razina mišljenja, kritičkoga i kreativnog, a upravo su ona ciljevi nastave glazbene kulture i umjetnosti. **Interaktivni dnevnik slušanja s većim brojem pitanja otvorenoga tipa potiče upravo istaknute više razine mišljenja.** Prilagodan je suvremenoj nastavi, usmjerenoj na pojedinačnoga učenika, odnosno njegovim sposobnostima, potrebama i željama. Treba ga shvatiti kao matricu koja se može nadopunjavati i proširivati. Koncept dnevnika predviđa različite grupe pitanja koja se kroz godine učenja usložnjavaju, sukladno sve većem glazbenome iskustvu, stečenom znanju i vještinama.

U razrednoj nastavi, posebno u prvome razredu, kada se učenici senzibiliziraju za različitu glazbu u različitim okruženjima, količinu predloženih pitanja treba dozirati te omogućiti učenicima većinom simboličko izražavanje i usmene odgovore, uz uvijek motivirajuću pomoć i poticaj.

Interaktivni dnevnik slušanja učitelju treba biti prije svega vrijedan materijal pomoću kojeg će upoznati učenikov doživljajni svijet te utvrditi njegova znanja i vještine prije, za vrijeme i poslije procesa učenja i poučavanja. Na taj način promatran, dnevnik slušanja postaje značajno dijagnostičko sredstvo u službi planiranja prikladnoga odgojno-obrazovnog djelovanja. Širinu poznavanja glazbe te prepoznavanje i razumijevanje glazbenih sastavnica, posebno izraženom u odgovorima na tzv. *bonus pitanja*, svakako treba vrednovati najvišom ocjenom i na taj ih način dodatno motivirati i nagraditi. Povratna informacija učenicima treba biti poticajna, uvažavati trud uloženi u izradu dnevnika, kao i osobnost u odabiru primjera i načina na koje iskazuje doživljaj. Drugim riječima, minimalistički crteži i sastavak ne uspoređuje se niti procjenjuju kao dobar ili loš. Upravo slobodna forma izražavanja omogućuje jedinstven pogled u bogatstvo doživljajnog svijeta naših učenika, na kojem oni grade sustave razumijevanja i vrednovanja glazbene umjetnosti, a kojeg mi kao savjesni učitelji trebamo uvažavati i anticipirati u oblikovanju procesa učenja i poučavanja. Interaktivni dnevnik prati interaktivno učenje, obogaćeno korištenjem suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije. Učenicima, tzv. digitalnim urođenima, treba omogućiti korištenje i razmjenu glazbenih i s glazbom povezanih digitalnih materijala. Uz svaki glazbeni primjer npr. mogu dodati poveznicu (link) s izvedbom, informacijama o skladatelju i izvođaču, kao i različite digitalno stvorene vizualizacije. Učenici ga mogu sami oblikovati, a u razredu ili u virtualnom prostoru neka se nalazi kutak u kojem će moći postavljati, davati na uvid i prezentirati vlastite dnevnike.